

Kennis in de Regio x Klimaatbestendige Stad

Bijeenkomst 16 november 2023 | 12:00 – 17:00 uur | Brabantlaan 1, 5216 TV | 's-Hertogenbosch

Welke kennis en tools kun je inzetten voor een klimaatrobuust Zuid-Nederland?

Hoe maak je slim gebruik van beschikbare kennis, hulpmiddelen en tools op het gebied van klimaatadaptatie? Hoe leer je van elkaars ervaringen en speel je sneller in op het veranderende klimaat? En: wie heb je nodig om aan de slag te gaan? Op **donderdag 16 november** krijg je antwoord op deze vragen tijdens de bijeenkomst van 'Kennis in de Regio x Klimaatbestendige Stad', in het Provinciehuis van Noord-Brabant in 's-Hertogenbosch. Je kunt je nu [aanmelden](#) en een keuze maken voor de verschillende parallelsessies.

Tijdens deze interactieve bijeenkomst leer je van verschillende praktijkvoorbeelden uit de regio en zie je hoe verschillende kennisproducten zijn gebruikt. De bijeenkomst is voor professionals in Zuid-Nederland die te maken hebben met klimaatadaptatie. Het doel is om iedereen met nieuwe kennis naar huis te laten gaan en netwerken te versterken.

Deze bijeenkomst wordt aangeboden door de **NKWK onderzoekslijn Klimaatbestendige stad – Klimaatadaptatie** samen met **STOWA**, **Stichting RIONED** en **Platform Samen Klimaatbestendig**. De organisatie is mede in handen van **werkgroep Kennisuitwisseling van het Platform Klimaatadaptatie Zuid-Nederland**. De bijeenkomst is onderdeel van een landelijk programma om regionale kennisdeling op het gebied van klimaatadaptatie te stimuleren.

[Aanmelden](#)

Excursie klimaatadaptieve inrichting wijk Boschveld (optioneel)

- 10:00 uur Verzamelen bij startpunt excursie: achterkant NS station 's-Hertogenbosch (Magistratenlaan)
- 10:15 uur Start wandeling met uitleg door Sander Tax
- 11:45 uur Einde wandeling

Programma

- 12.00 uur Inloop en lunch
- 13.00 uur **Opening en welkom: *Introductie KIDR x KBS door Dagvoorzitter Irene Poortinga (Samen Klimaatbestendig)***
- 13.05 uur **Keynote: *Kennis x Klimaat – KNMI '23 scenario's door Geert Lenderink (KNMI)***
- 13.25 uur **Wat speelt er in de regio?**
- 13.40 uur **Kennisrevue: *Gemma van Eijsden (NKWK team / RWS) belicht in sneltreinvaart een selectie van beschikbare tools en instrumenten.***
- 14.00 uur **Lagerhuisdebat *aan de hand van prikkelende stellingen over verschillende thema's***
- 14.20 uur **Korte pauze**
- 14.30 uur ***Parallelsessies* ronde 1**
- 15.30 uur **Korte pauze**
- 15.40 uur ***Parallelsessies* ronde 2**
- 16.40 uur **Plenaire afsluiting: *Oogst van de dag en opmaat tot concrete acties***
- 17.00 uur **Borrel**

Vooraf: Excursie klimaatadaptieve inrichting wijk Boschveld (optioneel)

Boschveld is een wijk waarvan het woon- en leefklimaat in de afgelopen jaren ingrijpend is verbeterd met gelden uit het programma Grotestedenbeleid. Het duurzaam inrichten van de openbare ruimte ging hand in hand met vervanging en verbetering van het woningbestand. Zo heeft collectief opdrachtgeverschap bijgedragen aan verbetering van particuliere woningen, en heeft het project Bewust Wonen en Werken Boschveld (BWVB) woningen zelfvoorzienend gemaakt.

Bij de inrichting van de openbare ruimte stond vergroening en reductie van verharding voorop. In de plannen is goed gebruik gemaakt van de specifieke mogelijkheden in de wijk. Op de waterloop in de wijk zijn infiltratieriolen uit de zijstraten aangesloten. En een persleiding van Waterschap Aa en Maas transporteert water vanuit de Dieze naar het wijkwatersysteem om de waterkwaliteit op orde te houden.

Sander Tax van de gemeente 's-Hertogenbosch loopt met ons door de wijk en licht de goede en minder goede keuzes toe.

Parallelsessies

Ronde 1

A Hoe wordt 'water en bodem sturend' door stedenbouwkundigen toegepast in een verstedelijkingsstrategie? Door Marco Visser (gemeente Tilburg)

In een verstedelijkingsstrategie wordt op regionale schaal gezocht naar de juiste balans tussen wonen, werken, mobiliteit en landschap. Hierbij staan vragen centraal als 'Waar gaan we de gevraagde 80.000 tot 100.000 woningen en bijbehorende arbeidsplekken bouwen?', 'Waar kunnen we specifieke agrarische activiteiten het beste laten plaatsvinden?', 'Wat is er nodig om bereikbaar te blijven?' en 'Welke ruimte reserveren we voor water, natuur en bodem?'. In deze sessie presenteren onze stedenbouwkundigen een integraal proces om de verschillende opgaven in de regio Breda-Tilburg te concretiseren en af te wegen. Vervolgens gaan we in gesprek over de stelling: 'De verstedelijkingsstrategie Breda-Tilburg is 'water-en-bodem-sturend'-proof'.

B Integrale financiering van maatregelen door programmeringstafel openbare ruimte? Door Frans van Efferen (gemeente Bergen op Zoom) en John Ottevanger (Brabant Water)

Budgetten voor opgaven staan vaak los van elkaar. Zo zijn er budgetten voor rioolprogramma's, wegbeheerplannen, drinkwaterbeheerplannen, duurzaamheidsagenda's, groenplannen en subsidies. Hoe kun je deze losse middelen samenbrengen om bijvoorbeeld overlast van werkzaamheden te verminderen, maar ook om werkzaamheden op te waarderen tot klimaatadaptieve herinrichtingsprojecten? Frans van Efferen en John Ottevanger gaan in op vormen van programmeringstafels die ingezet kunnen worden om samen te werken. Ze stellen de vraag: 'Is dit een deeloplossing voor het financieel 'ontschotten'? En kan deze aanpak leiden tot (meer) integrale financiering?

C Landelijke Maatlat – en hoe zit het met de juridische borging? Door Daan van Grieken (gemeente Valkenswaard), Eva Baron (ministerie IenW), Luuk Postmes (gemeente Eindhoven) en Irene Poortinga (Samen Klimaatbestendig)

Welke keuzes moeten er gemaakt worden bij de toepassing van de landelijke Maatlat voor een groene en klimaatadaptieve gebouwde omgeving bij nieuwbouw? Hoe ziet het vervolgproces eruit? En hoe zorg je voor de (juridische) borging van de Maatlat in een gemeente? Vooral voor kleine gemeenten zijn dit lastige vragen. Vanaf volgend jaar is de omgevingswet van kracht. Daardoor is er geen tijd meer om een parapubestemmingsplan of verordening op te stellen. De gemeente Eindhoven en Valkenswaard laten zien hoe zij hier in de praktijk mee omgaan.

Ronde 2

A Water- en bodemsturend als ruimtelijke claim in Zuid-Limburg Door Marc Putmans (Stadsregio Parkstad) en Irene Poortinga (Samen Klimaatbestendig)

Hoe kan ik 'water en bodem sturend' vertalen naar ruimtelijk beleid? Hoe ziet dit er concreet uit? Wat is de ruimtelijke impact? En waar loop je tegenaan? In deze sessie bespreken we praktijkvoorbeelden uit Limburg, zoals het ontwerpend onderzoek Panorama Zuid-Limburg (aangewezen als NOVEX gebied) en het regionale 'afstemmingskader voor de gemeentelijke omgevingsvisie van de regio Parkstad'. We gaan met elkaar in gesprek over de ervaringen en dilemma's die we tegenkomen, zowel bij ambtenaren als bij bestuurders.

B Integrale financiering – Green Quays, Europese subsidie voor een lokaal project Door Max van Dijk (gemeente Breda)

De binnenstad van Breda is een dichtbevolkt gebied waar mensen wonen, werken en recreëren, maar ook een hitte-eiland en een wateroverlastgebied. Met het project Nieuwe Mark wordt een oude waterloop door de binnenstad hersteld. Dit geeft een impuls aan de stedelijke ontwikkeling, maar de Nieuwe Mark is bovenal ook een klimaatbestendige en biodiverse 'groenblauwe ader'. Met financiële hulp van Europa zijn de oevers van de Nieuwe Mark versterkt tot zogenoemde Green Quays.

Max van Dijk is Europa-coördinator bij de gemeente Breda. Hij vertelt welke stappen je kunt nemen om lokale projecten in Europese (subsidie)programma's te laten landen.

C Een klimaatlabel per dorp of wijk in de gemeente, dat helpt bij het maken van keuzes! Door Joost Rooijackers (Waterschap Aa en Maas) en Zoë Koelma (gemeente Land van Cuijk)

Klimaatlabels geven de gemeente een overzicht van de klimaatrobustheid in de deelgebieden binnen de gemeentegrenzen. Het label geeft inzicht in welke gebieden kwetsbaar zijn. Ook kan een label helpen om ambities te formuleren en passende maatregelen te treffen om deze ambities te behalen. In het Land van Cuijk zijn de klimaatlabels doorgerekend voor de klimaatthema's wateroverlast en hitte. In de toekomst kunnen ook overstromingen en droogte meegenomen worden in de systematiek. Elk deelgebied wordt getoetst op deze thema's en krijgt op basis van deze toets een label toegekend lopend van A (zeer klimaatadaptief) tot en met E (weinig klimaatadaptief). De Klimaatlabels kunnen ook worden ingezet om inzichtelijk te krijgen wat de kosten en globale maatregelen zouden zijn wanneer een hoger ambitielabel voor een deelgebied wordt geselecteerd.

Aanmelden